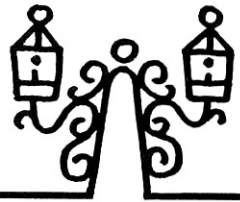


Walda catu

Panu



”Dallaillaan kaduilta Waldaan”, näin otsikoi 19. lokakuuta Suomenmaan ”Keskiwikiikko”, se, joka jaetaan ilmatteeksi kaikkiin Oulun ja lähiympäristön postiluukkuihin ja -laatikoihin. Oli kysymys ns. Santaholman talon tähänastisen hyväksikäytön muuttumisprosessista: uusi käyttötarkoitus on nuorisokahvila, jonka nimeksi tulee **Walda**. Selvä pyy! Epäselväksi jäi vain otsikon ”dallaillaan”.

Mitä tarkoittaa tämä ”suomen kielen” sanatulokas, kysyin lapsenlapselta, viime kevään ylioppilaalta, tulevalta humanistiaktiivistilta. Dallaileminen on kuulemma nuorten kuljeskelua vapaa-aikoinaan, tavallaan päämäärätöntä vaeltelua, elämysten etsintää. Ei sen pahempaa, ymmärsin. Yökahvila Walda on kuulemma tarkoitettu nimenomaan sellaisille nuorille, jotka eivät vielä pääse oikeuksilla varustettuihin ravitsemusliikkeisiin.

Suomenmaan jutun toimittajalle ilmeisestikään dallaileminen ei ollut tuottanut vaikeuksia, mutta kylläkin nimi: mikä ihmeen Walda? Kysytty näytti vastanneen, että Torikatu, jonka varrella Santaholman eli oikeammin sanottuna Riekin talo sijaitsee, oli 1700-luvulla Wal-

dakatu, siitä nimi.

Asiasta hoksautti ystäväni Ali, varsinainen vanhan Oulun tuntija, kysymällä puolestaan, että mikä ihmeen Waldakatu. Oli tutkinut Oulun vanhoja karttoja ”Hautalasta” jos irrallaankin, mutta turhaan. Tenkkapoo tuli minullekin. Nimi Waldakatu tuntui kyllä tutulta, mutta en löytänyt sitä, vaikka suurennuslasilla tutkin niin Wacklinin kuuluisan kartan 1763 kopion kuin muutama sitä vanhemmatkin em. Oulun historioista, ensin Hautalat, sitten Halilan II:n, lopuksi itsensä Snellman-Virkkusen I:n.

Nykyinen Torikatu on jokseenkin muinaisen Torikadun päällä, joskin vain Saaistonkadun risteykseen eli juuri tämän uuden **Waldan** kulmaan saakka. Siitä se kääntyi etelään, kohti silloista Limingantullia. Näin aina 1822-vuoden tulipaloon saakka. V. 1763 nimi oli kartassa Torg gatan. Nimihän johtui siitä, että kadun alkupäässä nyk. Lyseotalon tonilla Kajaaninkadun kulmassa oli tori, joka täytti puolet nykytalon pinta-alasta. Jossakin kartassa olen nähnyt myös nimen Limingo gatan, mihin syykin jo edellä selvisi.

Mutta **Waldakatu?**

Yön tullen muistin Johannes Snellmannin maisterin-

väitöskirjan De VRBE VLOA eli Oulun ensimmäisen historian, jonka Johanneksen myöhäsyntyinen kaukainen sukulainen Walter J. Snellman 1946 suomensi nimellä Oulun kaupungista. Ja annahan olla, sieltä löytyi Waldakatu. Alkuperäisteoksessa, harvinaisuudessa, joka minulla on lainahyllyssäni, on sivulla 3 virke:

”Quae in ceteris eminent Walda catu (Regerings gatan) alias Tori catu (Torg gatan) forum & portam vrbis meridionalem (Limingo Tullport) conjungit.”

Walter J. on suomentanut näin: ”Huomattavin on Walda catu (Regerings gatan) eli Tori catu (Torg = gatan), joka yhdistää torin ja kaupungin etelänpuolisen portin (Limingan tulliportin).”

Enhän minä enää latinaa osaa, mutta uskon arv. vanhaa opettajaani. Sensijaan en ymmärrä, miksi hän on suomentanut viimeisen paikannimen, kun sen kadunnimen tavoin, johdonmukaisuuden vuoksi, pitäisi kääntöäkin olla ruotsiksi, koska kysymys on vain latinan suomentamisesta!

Siinä se siis on: Walda catu.

Johannes Snellmannin väitöskirja painettiin 1737.